

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

De Sacramentis

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1650

Viro Doctissimo. F. Bonaventurae Clavero. Episcopo Potentino. Sfortia
Pallauicinus. F.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38948

Viro Doctissimo.

F. BONAVENTURAE

CLAVERO.

E P I S C O P O

P O T E N T I N O .

Sfortia Pallavicinus .

F.

TRIPLEX ferme
scriptoribus est di-
candorum librorum
causa . Nimirum ,
quò eos offerant, vel
tamquam amicitiae dona, vel
tamquam patrociniij obtesta-
tione s, vel tamquam obseruan-
tiae tributum . Hæc verò tria
simul conspirant ut ipse hoc

a 3 opu-

opusculum inscribam tibi, Præ-
sul ornatissime,

Mibi sanè, quamquã præcla-
ris amicitijs suprâ meritũ florēti,
raros accēsere licet à quibus aequè
ac à te amari aut optauerim aut
impetrauerim. Rariores, quorum
doctrinæ tam fidenter libellos
meos in tutelam commendem.
Tum rarissimos tanto Christianæ
virtutis fulgore mihi spectatos:
quæ tandē virtus id unũ est quod
sibi obseruantiam iure vindicat,
merito conciliat, non præstigijs
cauponatur, aut vi extorquet.

Et de primo quidem; tum
vniuersè hanc Religiosam Soda-
litatē, quam ego ut parentē ado-
ptaui, ijs Tu beneuolentiæ signi-
ficationibus complexus es, quæ
filium magis indicant quam
sautorem: tum nominatim in me
ger-

germanitatem veriùs quàm necessitudinem prætulisti.

Iam de altero quidnam attinget dicere, quando vocem efferunt mea ut clariorem sic grauiorem, amplissima Gymnasia huius Urbis, quæ nõ magis Urbium quàm litterarum Regina est? Queruntur illa, te è sacra facultatis exbedra in sacra potestatis Cathedra prouecto, tanti iacturam Theologi, quantum coequare summa ferè videbatur votorum, quæ magnanima esset, non audacia.

De tertio autem id satis, quòd te nihil ambientem, & à magistratibus capeffendis vita simul, & animo semper alienissimum, inclytus Franciscanorum Ordo ad summam sui præfecturam commuui ut præfagio sic voto destinabat. Quid enim? nil tale

desideratibus nūquā obtrudūtur
munera dignissimos desiderantia,
nisi dignissimis.

Doni quidem aptissima re-
muneratio hac tandem una est,
ut acceptum sit. Hoc nimirum
pretio dona quoq. liberaliter ve-
nalia commutantur: Eoque non
repenso, iniuste dona, quasi em-
ptum simul, & pretium, retinen-
tur. Sed verendum mihi non est
ne forte hac remuneratione frau-
der à te; utpote cuius aestimato-
ris omnia mea Theologica scri-
pta non iudicium senserunt, sed
indulgentiam. Enimvero tam
liberalem te mihi plausorem
semper habui, ut hunc locum
ieiuniū praeferire cogar, ne ia-
ctantiū exequi videar.

Tum vero clientela conuentio
quaedam est utrinq. onerosa, ve-
luti

luti Beneficiarium inter, & Prin-
cipem: ut, quae hinc obsequium,
hinc praesidium de paciscitur. Sed
hoc à te opusculis meis praesidium
suppeditari, nihil tibi operosius
est quàm ut approbes. Dicam nec
temerè nec blandè. Dum istum
contemplor Insulorum Antisti-
tum Ordinem, cuius est in Oecu-
menicis Concilijs diuina eloquia
interpretari, quique haeres ex-
stat magnorum Ecclesiae Princi-
pum, & Christi praconum à qui-
bus Theologia nostra non culta
sed parata est: neminem in tam
augusto Patritiatu mihi osten-
tat Italia te praestantiorum, aut
re, aut fama, Theologum.

Tributum denique ut acco-
modatum sit, eam cui penditur
excellentiā, non tantum cole-
re debet, sed indicare. Cumque

a § due

duo præcipuè sint in orbe terrarum
quæ diuinam excellentiam
imitantur; Sapiencia, & Potestas,
huic arcas vectigales esse
oportet, hoc est Potestatis arma-
mentarium: illi chartas, hoc est
Sapiencie patrimonium.

Accedit ad has causas, quòd
hec Opella adnascitur alijs quin-
que Thesum mearum libel-
lis iam euulgatis. Quorum ego
frontem inclyto Eminentissimi
Ioannis de Lugo Præceptoris mei
Nomine tamquam galea simul,
& corona muniui atque,
honestauit. Noui autem, eo Te
loco esse tum in amore tum in
æstimatione amplissimi Cardi-
nalis, ut neminem ipsi adiungere
queam huius prædioli acceptio-
rem condominum.

Super dicandi causis abundè
2 8. præ.

præfatus, aliqua iam de opere
ipso subtexam. Et primùm de
modo scribendi: summula, ut vi-
des, hæc est non volumen. Scili-
cet, quæ hoc anno è Theologica
suggestu uberiùs tradidideram,
exinde in hanc epitomen artius
compressi; pro instituto, quod à
me recens initum, libens retineo,
uti non ingratum expertus, tum
alijs permultis, tum uni, qui mi-
hi pro innumeris est, Tibi. Ut in
cibus, sic in libris, minimum so-
let esse quod nutrit, plurimum
quod excernitur. Quò fit ut in-
dustria nec leui, nec superuacua
ex alteris succus, ex alteris bre-
uiariù exprimat. Quemad-
modum verò succus ille præci-
pius ad Stomachos tantum facit
vel insignitèr inertes, minimum-
que alimonia sed proin valentis-

a 6. summa

*simè desiderantes, vel insigniter
actuosos, adeoq. replendos esca,
de qua nil regerant, totam elaborent: non aliter hæc meditationum compendia idonea sunt aut imbecillitati discipulorū, qui vel modico hinc in dies deportato satis proficiant, aut magistrorum nervis quorum vsui expediret, totidem in chartis sententias legi, quot syllabas.*

De materia verò huius libelli: scis porrò, Sacramenta, quantum re usurpata diuinæ gratiæ ubertatem habent, tantundem studio tractata humana gratiæ inopiam sustinere; quasi in Theologiæ solo contractum quid aridumque sortita. Quicumque tamen hæc nostra legere non gravabitur, timeo ne non tam incenium angustiam quàm supra

compendiaria tractationis leges
amplificatum quasi materię po-
marium reprehendat: nec tam
segetis sterilitatem aspernetur,
quàm luxuriam castiget. Sed, ut
episodia in epicis ita euagamen-
ta in didascalicis, probabilia sunt
si adnata non agglutinata. Quin
potiori iure in his, quàm in illis;
quippe utrobique ad voluptatem
sed hic etiam ad scientiam; ut
quæ de peculiaribus vacillans, ac
superficiaria est, nisi alius in ge-
nera tamquam in fundamenta
descendat: Multa hic reperies
quæstionum argumenta in illo
dialectica adeoque aspera: sed hæc
eadem (quod in radicibus usu-
venire Tullius notat) fertilita-
tis plena: deinceps moralia, sed
quæ itidem subtilia, & proinde
simul ad agendum idonea, ad
scien-

Sciendum illustria : demum
physica, & amœniora; sed me-
taphysicis rationibus, ceu rosas
spinosas sepibus, communita. Præ
cæteris verò, tamquam operis
clausulam apponere libuit con-
trouersiam inter naturales non
magis vetustate quam gravita-
te principem; eandemque cum
disputationibus de Sacramento-
rũ principe Eucharistia maximè
cognatam; atque ætate hac in
profanis sacrisque lyceis tota Eu-
ropa validè renascentem. Hoc
est, utrum quæ apparent sensi-
bus conuersiones rerum, ex unius
loci variatione contingant, com-
mutatis modò illis tribus quæ ad
locum spectant, figura, situ, or-
dine: an veriùs ortu, interituque,
formarũ, quæ corpora ipsa perfici-
entium, quæ iam perfectis acci-
den.

dentium. Hanc ego controuer-
siam, uti dici peruetustam, ra-
tionibus haud omnino vetustis
profligare contendi: Quod si ob-
tigisset, non leuiter me de Chri-
stiana Religione simul ac de ger-
mana Philosophia promeritum
arbitrarer. Sin (quod pro mea
imbecillitate verosimilius vi-
detur) in magnis pusillus depre-
bendar, studium pro successu
gratiam inueniet apud aequos
operum aestimatores, ut pote in-
tellectuales, nil mortales præ-
stantissimum ac proin difficil-
limū effecturos si laboriosa gran-
dium captorum tentamenta,
quoties irrita, toties illaudata.
Certè haud incassum mihi vide-
bor allaborasse, dum obscuro
quantumuis opificio simulacrum
qualecunque prefixero claritu-
dinis

21

'dinistuaē. Quis enim ut atram
terrigenamque contennat nube-
culam, que solis effigiem prae-
ferat?

IN-